

Date:

Register Number:

ST. JOSEPH'S COLLEGE (AUTONOMOUS), BANGALORE-27
B.SC, B.A, B.COM & BBA -III SEMESTER
SEMESTER EXAMINATION: FEBRUARY 2022
SA 318 - SANMKRIT

Time- 2½ hrs

Max Marks-70

I. एकवाक्येन संस्कृतभाषया उत्तरं लिखत।

12×1=12

- अ) महाबाहो इति कस्य विशेषणम्?
आ) विषादी दीर्घसूत्री इति कम् उच्यते?
इ) दैवासुर सम्पद्विभागयोगः कतमः अध्यायः?
ई) वैश्वानरः कतिविधं अन्नं पचति?
उ) प्रकृतिसम्भवाः गुणाः के?
ऊ) ऊर्ध्वं के गच्छन्ति?
ऋ) पर्जन्यात् किं सम्भवति?
ऌ) शरीरं किं इति अभिधीयते?
ॡ) इन्द्रियाणां अहं कः अस्मि इति भगवान् वदति?
ए) कति मासात्मकः उत्तरायणकालः?
ऐ) आत्मनः बन्धुः कः?
ओ) मधुसूदनः इति कस्य विशेषणम्?
औ) भगवद्गीतायां कति श्लोकाः सन्ति?
अं) किं न जायते?

II. अन्वयम् अन्वयार्थं तात्पर्यं च लिखत

3×6=18

2. स्वधर्ममपि चावेक्ष्य न विकम्पितुमर्हसि।
धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयोऽन्यत्क्षत्रियस्य न विद्यते॥

3. योगस्थः कुरु कर्माणि सङ्गं त्यक्त्वा धनञ्जय।
सिद्ध्यसिद्धयोः समो भूत्वा समत्वं योग उच्यते॥
4. श्रेयान्स्वधर्मो विगुणः परधर्मात्स्वनुष्ठितात्।
स्वधर्मे निधनं श्रेयः परधर्मो भयावहः॥
5. न कर्मणामनारम्भानैष्कर्म्यं पुरुषोऽश्रुते।
न च संन्यसनादेव सिद्धिं समधिगच्छति॥

III. सविस्तरं लिखत।

2×10=20

6. भगवद्गीतायाः पठनेन के लाभाः सन्ति?
7. गुणत्रयं वर्णयत।
8. आत्मस्वरूपं वर्णयत।

IV. संस्कृतभाषया गद्यस्य अनुवादं कुरुत।

10

Dasharatha was ruling the kingdom well. But he did not have children for a long time. Hence, he was worried.

Devendra was the king of heaven. His capital was Amaravati. Demons were the enemies of God. They attacked heaven. The gods were frightened. Devendra asked for Dasharatha's help. Dasharatha went to heaven and waged war against the demons. The demons were defeated in the battle. The gods were happy. Time passed. Once during (the month of) spring Dasharatha went to the forest for hunting. There were cruel animals in the forest. The king killed many animals. At last, he took rest at night in the forest.

V. अनुच्छेदं पठित्वा उत्तरत।

5×2=10

जीवनस्य मौल्यम् अर्थात् ते मानवीयगुणाः ये मानवजीवनम् उत्कर्षं प्राप्नुवन्ति। तेषु प्रमुखाः दया- सत्य- अहिंसा- अस्तेय- अक्रोधादयः सन्ति। मानवजीवनस्य उत्थानाय एतेषां महती आवश्यकता भवति। मनुष्यः वास्तवः मनुष्यः तदैव भवति यदा सः एतैः गुणैः सुशोभितः भवति। सर्वाङ्गीणविकासाय पुस्तकीयज्ञानेन समं नैतिकमूल्यान्यपि छात्रैः गृहीतव्यम्। बाल्यकथायां मौल्यानां शिक्षा प्रदीयते चेत् व्यक्तित्वस्य सर्वाङ्गीणः विकासः भवति। मानवः स्वकीयं पुरुषार्थं करोति जीवनलक्ष्यं च प्राप्नोति। भारतीयसंस्कृतौ आदिकालतः एव जीवनमूल्यानां प्राधान्यमस्ति। प्राचीनकालादेव भारतीयसंस्कृतेः मूल्यपरकगुणानां स्तुतिः भवति। एतैः गुणैरेव भारतं विश्वगुरुपदं प्राप्नोत्। सम्प्रत्यपि पुनः तत्पदं प्राप्तुं छात्रेषु बाल्यादेव एते संस्काराः स्थापनीयाः। विद्यालयेषु अध्ययनेन सह जीवनमूल्यशिक्षायाः आवश्यकता वर्तते। प्रार्थनासभायामपि एषा शिक्षा स्वीकर्तुं शक्यते।

9. मानवः स्वकीयं पुरुषार्थं कृत्वा किं प्राप्नोति?

- क. कस्य उत्थानाय दयादिगुणानां महती आवश्यकता?
- ख. सर्वाङ्गीणविकासाय केन सम नैतिकमूल्यान्यपि गृहीतव्यानि?
- ग. केषु बाल्यादेव एते संस्काराः स्थापनीयाः?
- घ. मनुष्यः वास्तवः मनुष्यः कैः गुणैः भवति?